

RIKSFÖRENINGEN FÖR SKOLSKÖTERS KOR
SEKTION I SVENSK SJKSKÖTERSKEFÖRENING

Att: Uddevalla 2021-04-01
Marie-Louise Luther
Astma och allergiförbundet

Remissvar avseende Vägledning om arbetande hund i skolan

Riksföreningen för skolsköterskor har tagit del av remissen Vägledning om arbetande hund i skolan och önskar framföra några synpunkter

Riksföreningen för skolsköterskor håller med Astma-och allergiförbundet till viss del vad gäller praktiska råd för handhavandet av hund i skolan.

Det är av stor vikt att det görs en riskanalys innan införandet av hund på en skola. Man behöver veta om det finns elever eller personal med allergier eller om det finns hundrädsla. Det är viktigt att man tar hänsyn till eventuella allergier och utifrån det noggrant planerar införandet av eventuell hund på skolan.

Lokalen där hunden ska vara måste ha tillgång till vatten så man kan tvätta händerna. Lokalen måste vara placerad så att andra inte störs av hunden eller att hunden på något vis störs eller far illa av placeringen.

Däremot anser inte Riksföreningen att det kan ställas krav på att alla vårdnadshavare måste godkänna införandet av hund på skolan. Om ett hundteam ska arbeta på skolan måste säkerhet och välbefinnande tillgodoses, både för hundteamet och för elever och personal, det är en grundförutsättning och bygger inte på enskilda föräldrars tyckande. Rektor leder arbetet på skolan och har ansvar både för undervisning och arbetsmiljö. Beslut som rör skolans verksamhet fattas av rektor. Riskanalys ingår i det systematiska kvalitets- och arbetsmiljöarbetet och ska genomföras innan en förändring av verksamheten. Vårdnadshavare ska informeras inför ett införande av hund i verksamheten och rektor ska lyssna in de funderingar som kan finnas. Eventuella frågor från vårdnadshavare besvaras.

Riksföreningen anser att det inte kan ställas krav på en separat byggnad eller buss för hundteamet. Det finns skolor som kan lösa det på annat vis och ändå göra det säkert för alla. Elever blir inte negativt särbehandlade för att de inte har tillgång till alla delar av skolan. Det har inte alla elever någonsin. Alla elever kommer inte att träffa hunden av flera olika orsaker, allergi är inte enda orsaken.

Utbildade hundteam finns sen flera år på många skolor i landet. Riksföreningen har inte kunnat finna några fall eller någon dokumentation som skulle påvisa att någon elev har blivit försämrad i sin astma eller allergi på grund av att det finns hund på skolan. Det tyder på att man har gjort en noggrann riskbedömning innan införandet av hund på skolan och vidtagit relevanta åtgärder.

Det är också ett faktum att i många skolor har 50 % eller fler av barnen husdjur hemma eller rider. Skolan hanterar det redan idag för att det ska fungera för elever med allergier.

Riksföreningen vill påtala att det finns forskning kring att arbeta med hund/djur i skolan. Den mesta forskningen är internationell, framförallt från USA, och visar på övervägande positiva effekter för elever när man arbetar med och via hund/djur i skolan.

Riksföreningen vill påtala att Skolverket framhåller att "utbildningen ska vila både på en vetenskaplig grund och/eller på beprövad erfarenhet." Att arbeta med hund i skolan är en metod där det ofta är svårt att göra vetenskapliga undersökningar och som därför faller under beprövad erfarenhet.

Utbildade hundförare som arbetar med hund i skolan rapporterar om samstämmiga och återkommande erfarenheter gällande positiv utveckling hos de elever de arbetar med. Elever som lär sig läsa, för att de läser för hunden. Elever som blir lugnare och kan arbeta bättre när de har en hund bredvid sig eller får träffa en hund/sitta med en hund en stund. Elever som gör sina prov i närvaro av hunden och lyckas bättre jämfört med när de sitter på annan enskild plats eller i klassrummet. Elever på särskolan som inte pratar med pedagoger, men med hunden och som tränar på att utveckla en förmåga, där det går lättare med hjälp av hunden. Elever som varit hemmasittare tränar återgång till skolan och kommer tillbaka med hjälp av en hund.

Eleven får kravlös uppmärksamhet av hunden, vilket de flesta upplever som mycket positivt.

Många elever är stressade i skolan och av kraven i skolan. Forskning om lärande visar tydligt att elever som är stressade misslyckas oftare i skolan. Elever som känner trygghet och lugn når lättare måluppfyllelse i skolan. När man är nära eller klappar en hund eller annat djur, utsöndras hormonet oxytocin i kroppen vilket har en positiv, lugnande effekt.

Riksföreningen för skolsköterskor är positiva till användande av hund i skola och vill inte se tvingande åtgärder som försvårar det införandet. Tvärtom välkomnar vi åtgärder som underlättar möjligheten att arbeta med hund. Praktiska råd bör vara möjliggörande, inte hindrande.

Alla elever har olika behov, många elever kämpar för att klara målen med utbildningen eller att finna sig till rätta i skolan. Olika metoder och möjligheter behöver vara tillgängliga i skolans "verktygslåda". Skolorna behöver hitta arbetssätt och metoder som är anpassade till de elever som går på skolan.

Riksföreningen för skolsköterskor skulle välkomna ett Vägledningsdokument för arbete med hund i skolan, där Skolverket och flera andra olika aktörer medverkat vid framtagandet. Vi är tveksamma till att dokumentet kallas *vägledning* om astma och allergiförbundet står som ensam utgivare. Exempelvis kunde titeln *Praktiska råd*... vara mer lämplig.

Referenser

Brelsford, Victoria L, et al. (2017). *Animal-Assisted Interventions in the Classroom—A Systematic Review* <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5551107/>

Friesen, L. (2010). *Exploring Animal-Assisted Programs with Children in School and Therapeutic Contexts*. *Early Childhood Education Journal*, 37(4), 261–267. doi:10.1007/s10643-009-0349-5

Statens lantbruksuniversitet (2019). *Kan djur och natur hjälpa Sveriges ca 5500 hemmasittare att må bra och återvända till skolan?* <https://www.slu.se/ew-nyheter/2019/7/almedalenhemmasittare/> (2019-10-01).

Uvnäs Moberg, K. (2009). *Närhetens hormon: oxytocinets roll i relationer*. Stockholm: Natur & Kultur.

Susann Magnusson
Ordförande
Riksföreningen för skolsköterskor

Elisabet Lithammer
F.d. Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor

Carina Strömqvist
Ledamot
Riksföreningen för skolsköterskor